

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسندگان: د. ک. میتروپولسکی، ی. ا. زوبریتسکی، و. ل. کروف
برگردان به فارسی: م. مینو خرد و ح. کامرانی
بازتایپ و ارسال: رادمان هوادار سازمان آزادیبخش مردم افغانستان "ساما"
۲۱ جولای ۲۰۲۱

زمینه تکامل اجتماعی

(۱۱)

علم و هنر:

نیاز های صرفاً اقتصادی مردم در زمان دولت های برده دار باستانی آسیا و افریقا نخستین دانش علمی را که بر اساس شکل ابتدائی اندیشه انتزاعی قرار داشت، پدید آورد. ضرورت شمردن و اندازه گرفتن زمین، آغاز پیدایش ریاضیات (حساب و هندسه) و ستاره شناسی (نظام گاهشماری) بود. کیمیا و فزیک نیز در پی آنها پدید آمد. سیستم اعداد بابلی آن چنان استادانه اختراع شد که در پاره ای جهات از سیستم اعداد یونان و روم نیز پیشرفته تر بود؛ زیرا با اعداد بابلی می شد هر رقمی را با به کار بردن حداقل علامات نشان داد.

کتابت به تدریج در آسیا و افریقا آغاز شد. این نوشته ها در ابتداء به صورت نشانه های تصویری یا تصویر نگاری (۱) بودند. اشیاء و اعمال، با پیوستن گروهی از تصاویر بدون صدا به یکدیگر، بیان می شدند. تصویر نگاری بعد ها به پندار نگاری (۲) تکامل یافت. پندار نگاری شیوه ای بود که در آن نماد ها (۳) جایگزین تصاویر گردید. با پیشرفت دولت برده دار ثبت قوانین و احکام موجود، نگه داشتن حساب ثروت و نوع آن، مقدار و کیفیت کالا های فروخته شده و خریده شده و انبار شده، ضروری گردید. از این رو، خط هیروگلیف در مصر باستان پدیدار شد. این خط ترکیبی بود از پندار نگاری و علامت های بی صدا.

الفبائی که فنیقیان اختراع کردند، اساس الفبای یونانی و آرامی و سرمشق اکثر الفباء های کنونی گردید. مردم بین النهرین، با نوشتن خط میخی که در مرحله پندار نگاری است، پیشرفت فرهنگ را واقعیت بخشیدند. تاریخ نویسان، همیشه به حماسه بابلی "گیل گمش" دلبستگی نشان داده اند. گیل گمش پهلوان دلیری بود که بر نیرو های فوق طبیعی و آسمانی شورید تا برای انسان جاودانگی به ارمغان آورد.

مردم باستانی آسیا و افریقا، آثار هنری برجسته ای آفریدند، مانند سفال های پرنقش و نگار، اشیاء زینتی از استخوان، سنگ، چوب، و مواد دیگر و نقاشی های پرشکوه بر روی دیوار نیایشگاه ها و آرامگاه ها.

موزه بریتانیا در لندن و موزه لوور پاریس و بسیاری از کشور های اروپای غربی و امریکای شمالی اشیای هنری شگفت انگیزی در خود دارند که متعلق به مردم آسیا و آفریقا است و توسط استعمارگران از آن کشورها بیرون آورده شده و یا به بهای ناچیزی خریداری شده اند.

معماری دولت های باستانی بین النهرین، مصر، خوارزم، اورارتو و هندوستان، میراث بس گرانبهائی است. دستاورد های بزرگ تولیدی، علمی، فرهنگی، و هنری مردم آسیا و آفریقا، تأثیر عظیمی در پیشرفت تمدن، مخصوصاً در کشور های حوزه مدیترانه و به ویژه در کشور هایی که ملت های کنونی اروپا از آنها برخاسته اند، بر جای نهاد. مردم آسیا و آفریقا، پیشگامان راه تکامل فرهنگ معنوی و مادی بشر هستند، که برای نخستین بار نظام اجتماعی نوینی پدید آوردند. اگر چه آنان به کندی پیشرفت کردند، با این حال تجارب شان باعث تسریع تکامل نیرو های تولیدی در دولت های برده دار یونان و روم گردید.

صورت بندی اقتصادی – اجتماعی:

خصلت روابط تولیدی یک جامعه، تعیین کننده نظام اقتصادی آن جامعه است. این نظام اقتصادی زیربنائی است که ایدئولوژی ها و روابط و نهاد های اجتماعی بر روی آن برپا می شوند، زیرا وجه تولید، در تحلیل نهائی، تعیین کننده تمام جنبه های زندگی جامعه است. این زیربنا: پدید آورنده نهاد های سیاسی و قانونی و سازمان های دولتی، دینی و احزاب سیاسی است، که به ساخت طبقاتی جامعه بستگی دارند و سازنده روبنای سیاسی جامعه هستند و زاینده ایدئولوژی سیاسی، قانونی، فلسفی، دینی، هنری و غیره است که سازنده روبنای ایدئولوژیک جامعه است.

از آنجا که زیربنا زاینده روبناست، هر تغییری که در آن روی دهد، تغییری در روبنا یعنی در نهاد های سیاسی و ایدئولوژیک موجود پدید می آورد. اما با آن که روبنا وابسته به زیربنا است، می تواند به نوبه خود در روابط تولیدی تأثیر بگذارد و موجب تسریع یا کندی برقراری روابط جدید گردد.

بدین سان، هر جامعه ارگانیسم کاملی است با تاریخ و صورتبندی اقتصادی – اجتماعی معین و وجه تولید، زیربنا و روبنائی مشخص و از آن خود.

دولت برده دار، همانند دولت های فئودال، دارای زیربنائی تعارض آمیز است، زیرا بر پایه مالکیت خصوصی وسائل تولید و بهره کشی طبقه حاکم از تولید کنندگان ارزش های مادی استوار است.

از این رو، صورتبندی دولت برده دار، به طور کلی یک صورتبندی تعارض آمیز و بهره کشی است.

دولت های برده دار آسیا و آفریقا

مصر باستان:

یکی از مهم ترین مراحل تاریخ باستان، پیدایش دولت برده دار و استبدادی مصر باستان در پایان هزاره چهارم پیش از میلاد است.

در دوره امپراتوری باستانی (۳۰۰۰ – ۲۴۰۰ ق.م) برده داران مصری با سپاه بزرگی که در زیر فرمان داشتند، برای تصرف شبه جزیره سینا و بخش شمالی نوبی (۴)، دائماً در جنگ و ستیز بودند.

با مرکزیت یافتن دولت، توسعه و تکمیل سیستم آبیاری که اساس کشاورزی بود، امکانپذیر گردید. ماهیگیری و شکار هنوز بخش بزرگی از اقتصاد را تشکیل می داد و دامداری به ویژه در چراگاه های پهناور دلتای نیل، رو به پیشرفت نهاده بود.

جامعه اشتراکی کشاورزی که شالوده اقتصادی و بنیاد اجتماعی مصر را تشکیل می داد، بی رحمانه مورد استثمار برده داران قرار می گرفت. اندکی بعد، نیایشگاه ها زمین های بزرگی به دست آوردند. در این جا نیز مانند بین النهرین، به سبب تسریع تشکیل طبقات و چپاول زمین های اشتراکی از طرف برده داران، روحانیون و رباخواران، جامعه اشتراکی رو به زوال نهاد. افراد آزاد تهیدست، چندان فرقی با بردگان نداشتند.

بردگان، منبع اصلی نیروی انسانی در املاک متعلق به سلطان، نیایشگاه ها، مالکان بزرگ و مأموران دولتی بودند و همواره بر شماره آنان افزوده می شد.

فراعنه مصر پیوسته جنگ هایی به سود طبقه برده دار، به ویژه برای به دست آوردن برده، دام و ثروت بیشتر برپا می کردند. هدف اصلی آنان تحکیم فرمانروایی برده داران بود. دولت تمرکز یافت. ثروت هنگفتی به خزانه های سلطنتی سرازیر می شد. ثروت هایی که از جنگ به دست می آمد، با گرفتن مالیات، که منبع اصلی درآمد بود، افزایش می یافت. گروه عظیمی مأمور گردآوری مالیات بودند.

دادگاه ها را به خاطر منافع برده داران برپا می کردند. قضات که در ولایات گمارده می شدند، به عنوان فرمانداران محلی (نومارک ها) نیز انجام وظیفه می کردند. فرعون به کمک قاضی القضات، که دستیار اصلی او بود، بر کشور فرمانروایی می کرد.

فرعون را تجلی عدل الهی می دانستند، و اهرام بزرگ مصر را برای هدیه به او و به طور کلی برای طبقه برده دار، برپا کردند.

در امپراتوری های میانه و نوین که یکی پس از دیگری فرمانروایی کردند، ساخت دولت تغییر چندانی نیافت.

ادامه دارد

توضیحات:

۱ – Pictograph

۲ – Ideography

۳ – Symbol

۴ – نویی: بخشی در شمال کشور کنونی سودان. م.